

Pipiske

Irta: ZIMÁNYI ERNŐ

Két fiu beszélgetett a szélesretárt Fő-utca végén. Az egyik szegény, de a jó tanuló Görcsös Andris, a másik Módos Pali, a törvénybíró fia.

— Hű! milyen vihar volt tegnap — kezdte a beszédet Pali. A házunkról négy cserepet hordott le a szél. Odavágta az udvarunk közepére, izzé-porrá tört. Te Andris, nálatok nem csinált kárt?!

— A nádat egy kicsit összekúszálta a szél, de édesapám reggel, mielőtt munkába ment, már kijavította — felelt Andris. Az még kicsi baj lett volna, tudod, de a barackfánk virágait is leseperte. Nézd csak, mint egy halom pattogatott kukorica, úgy hever alatta. Nézd, mennyi van a zsebemben is ni!

Módos Pali bekukucskált a léckerítésen Andrisék kertjébe.

— Ühüm — mondta; majd kis idő múlva megszólalt újra:

— Mennyit kerestél a locsolással tegnap?

— Keresztanyámtól kaptam egy pengőt; másutt nem is voltam.

— Óh, de oktondi vagy! Én bizony tele ettem magamat, azonkívül hatötvenét kerestem. Igaz, husz helyen voltam s csak ebéd után vetődtem haza.

— Nem szidott meg anyád?

— Pörölt egy kicsit. Hát mért nem jártad végig a felvéget? Legalább hozzánk eljöhettél volna; olyan jó mákoskalácsunk volt! Bizonyosan adott volna neked is a néném.

— Az én édesanyám is süített ünnepre! Minek mentem volna? Egy szép meséskönyvem van, azt olvastam tegnap egész délelőtt. Te Pali, szoktál te olvasni?!

— Amit a tanító úr felad az olvasókönyvből, azt el szoktam néha olvasni. Elég az! — legyintett Módos Pali s lenézett a csizmájára. Fényes, új volt.

Ekkor egy kis barna-valami futott be a lóca alá, látta: egér? Hirtelen leguggolt s csak akkor látta jól, hogy madár.

— Hűjj, a rézangyalát! Megfogjuk!

— Ne bánts! Pali, hagyd szegényt!

— Mért hagynám, nézd, hogy biceg!

— Szegény kis pipiske!

— Ez nem pipiske . . . a szolgálónk mondta, hogy az ilyen az: pacsirta.

— Pacsirta ám, de nem az, amelyik olyan szépen szokott énekelni nyáron, fent a magasban. Azok talán még itt sincsenek április-közepén. Ez csak „búbos“ pacsirta, vagy másként pipiske. Olvastam én róla egy hatod-osztályos könyvben. Két év múlva majd megtanulod te is.

— Én? Polgáriba megyek jövőre! Eh, bánom is én, akár pacsirta, akár pipiske, csak megfogom!

— Azzal hupp, kinyújtotta a két mancsát. De a madár ijedten kiröppent a lóca alól s bicegve futott az árokpartra.

— Hagyjuk Pali!

— Nem! gyere, hisz biceg!

Most már Andrist is elfogta az üldözési szenvedély. Együtt kergették utcahosszat a madarat. Az ötödik háznál, a kis híd alatt sikerült is megfogni. Andris kapott utána s a markában maradt a pihegő szívű kis koldus. Két marokra fogta, úgy babusgatta.

— Ne félj, ne félj kis madárka, nem bántlak ám! Módos Pali valamit késett, mert belépett a sárba és az új csizmáját törülgette a fűben. De egy szempillantás alatt most ő is ott termett:

— Add ide Andris, az enyém, én láttam meg!

— De én fogtam meg, hékás!

Amint így ellenkeztek az árokparton, Kerekes kádármester kicsi lánya, akit felálló, szalaggal átkötött hajáért Pipiskének csúfoltak, az iskolásgyerekek — odafutott hozzájuk:

— Mi az? Min veszekedtek, Andris?

— Nézd: kis pipiske! Fogtuk . . .

A kisleány arcán pir szaladt át. Szeme tele lett könnyel:

— Még te is csúfolsz?

— Nem akarlak bántani Boriska, de csak mutatom, nézd, csakugyan pipiske.

— Ereszd el hagy lássam, fut, repül?

— Hogyisne! — kiabált Pali — nem is az övé! Én láttam meg! Meg aztán nem is pipiske ez, ne hidd Boriska, csak téged akar Andris bosszantani, pacsirta ez, Búbos.

— Ereszd el, hogy énekeljen! Ereszd el Andris! — esengett a kislány: — Akkor nem haragszom! Na ereszd el!

— Ez szegény nem tud énekelni, legföljebb csipeget egy-kettőt. Most még menni sem tud, biceg, megütötte magát. Gyertek, nézzük meg mi baja?!

Azzal futott a házuk elé, utána a másik kettő. Andris letelepedett a lóca közepére. Megsimította a madár fejét s óvatosan tapogatni kezdte.

Pali is odaért:

— Ugyse adom neked, Andris!

De azért ő is odabújt a lócára. Másik felől a kisleány telepedett le. Buksi fejét egész közel nyomta, kíváncsi volt: mi baja a madárnak.

— Muti, mutasd Andris!

— 'A' tegnapi vihar lefújta a fáról, — okoskodott Pali.

— Dehogy, te tökfejű: ráesett valami. — Vélekedett a jótanuló Görcsös Andris.

— El van törve a lába!

— Szegény, kis búbos madár! — sóhajtott Boriska.

— Sánta lesz! — mondta Pali.

— De a vastagabb csont ép! — kiáltott fel kevés vizsgáldás után Andris. Meggyógyulhat!

— Hű, de okos vagy, még doktor leszel — kiáltott fel Pali s már nyúlt a madárért, hogy magának kaparítsa.

Akkor ért oda a postás bácsi. Ősz fejű, tisztességes, öreg magyar volt. Bajusza alól, mint az orgonabúgás, úgy jött ki a szó:

— No, min civakodtok megint, rajkók?! Nem fértek a bőrötökben?

— Azon, Péter bácsi, hogy én láttam meg a madarat: az enyém s Andris nem akarja ideadni — nyelvelt Módos Pali.

— De Andris fogta ám meg! Láttam! — kottyintott bele Boriska.

— Csiba tel! — nevetett a postás. — Nézd, hogy pentyeg a kis vakarcs! Hát csakugyan, te foglád Andris?! — Kövel ütötted le biztosan? Ereszd el azonnal! Hisz ennek mindene a szabadság.

— De nem lehet, Péter bácsi! Nyomorék a pipiske. Így fogtuk, azért tudtuk megfogni s ha eleresztem: megeszi a macska.

— Az más! No, hát csak gyógyítsátok meg s ha magához tér: eresszétek szabadjára! — mondotta elindulva a postás.

— Dehát nem tett igazságot köztünk Péter bácsi! Kié hát a madár? — pattant fel Pali:

— Ugy-e az enyim?

— Hát kié volna? Andrisé! Ő fogta, meg aztán róla elhiszem, hogy nem nyomorgatja agyon szegényt, de rólad...? No aztán ne veszekedjetelek azért a madárért. Menjetelek haza! Megfáztok!

— Gyertek hozzánk, gyere be Pali, Boriska te is!

Délutánra elkészült a csinos, tornyos, kis kalitka. Boriska is egész délután ott csiripelt a két fiú fülébe. Estefelé Andris elégedetten kattantotta be éles kisbicskáját:

— No, hál'Istennek mégis csak sikerült. Jó helye lesz szegény kis betegünknek.

Egy madzaggal lekötött skatulából bebuktatták a madarat a kalitkába.

Amikor kigyönyörködték magukat, szétszéledtek.

Másnap megkezdődött a husvét utáni tanítás.

Módos Pali mindennap megkérdezte szünetekben Görcsös Anristól:

— Megvan-e még a madarunk?

— Gyógyul, — felelt szűkszavuan Andris. Aztán megint könyvére hajolt és nem lehetett többet kihúzni belőle.

Egyszer aztán kora reggel ő hozta fel a dolgot:

Meggyógyult a madár, Pali!

— Hozd el holnap az iskolába!

— Már nem lehet! Kiengedtem.

— Ki? Te . . . te . . . megállj!

Ebben a percben jött be a tanító úr. A beszélgetés abbamaradt. Szünetben annyit mondott még Pali, ahogy odasonfordált Görcsöshöz:

— Hát a kalitkával mi lesz, Andris?

— Azt neked adom, Pali. Te hoztad a hozzávalót. Délután eljöhetsz érte. Legalább elfelejtetted a pipiskét.

Pali nagyot ugrott örömében, régen volt ilyen boldog.

Szeresd az állatot!

Katica korán árvaságra jutott és már mint kis leányka szolgálatl kereste meg a kenyerét. De azért Katica nem zugolódott, hanem jókedvűen végezte el a mindennapi munkáját, segített gazdasszonyának a főzésnél, ragyogó tisztára takarította ki a szobákat és mindig mindenkihez volt egy jó, kedves szava. De nem csak az emberekhez volt szívélyes Katica, hanem az állatokhoz is. Reggelijéből mindig adott egy keveset a cicusának is, a szomszéd asszony kutyuskájának minden csontot, sajt- és szalonnabőrt összegyűjtött és átvitt. Egész sereg galambot szoktatott magához kenyérmorzsával sőt, télen még az erdei rigók és cinkék is eljöttek hozzá uzsonnázni és ezeknek buzaszemet is vett megtakarított pénzécskéjéből Katica.

Történt egy husvét vasárnapján, hogy jó viselete jutalmául egy pengőt kapott jutalmul Katica. Fel is öltözött új ruhácskájába és elindult a színházba, ahol délután valami szép gyermekelőadást tartottak. Alig ment néhány lépést az utcán, amikor keserves vonyításra lett figyelmes és látta, hogy két rossz gyermek fülénél-farkánál huzgál egy szegény kis kutyát s mulatnak azon, hogy vonyít szegény, milyen keservesen, kinosan.

Katica mindjárt védelmére sietett a kis kutyuskának és rákiáltott a fiukra:

— Ne bántsátok azt a szegény kis állatot!

— Mi közöd hozzá, a miénk!

— Megveszem tőletek, csak ne bántsátok, ne kinozzátok!

— Ez már beszéd! — válaszolt a két lurkó. Ha van egy pengőd, neked adjuk!

Katica egy pillanatig a szép színelőadásra gondolt, de már a másik pillanatban nyújtotta is pengőjét a fiuknak, akik átadták a kis állatot Katicának, s nagy nevetve szaladtak cukrot vásárolni maguknak.

Katica megismogatta a kis állatot és elkezdett játszadozni vele. A kiskutya pedig, mintha csak meg akarta volna hálálni szabadítója jóságát, nedves nagy szeméivel nézett hosszan új gazdájára.

Mikor Katica gazdasszonya megtudta a dolgot, nemcsak megdicsérte, hanem jutalmul még egy pengőt adott neki és így Katica mégis végig élvezhette a szép husvét előadást.